

VII. RO NÍK STUDENTSKÉ V DECKÉ A ODBORNÉ INNOSTI (SVO) NA PF UK Oponentský posudek

AUTOR SOUT ŽNÍ PRÁCE: Gebouský Lukáš

NÁZEV SOUT ŽNÍ PRÁCE: Ústavní právní vývoj Slovenska v rámci eskoslovenska

OBOR: Právní d jiny

POSUDEK VYPRACOVAL: JUDr. Ji í Šouša, Ph.D.

---

1. Hodnocení tématu z hlediska jeho aktuálnosti, praktické použitelnosti a teoretického významu

3/3

Zd vodn ní bodového hodnocení:

P estože otázka ústavního právního vývoje Slovenska v rámci eskoslovenska byla již mnohokrát zpracována, s ohledem na právní i politicko-spole enské konotace p edm tné otázky lze konstatovat, že studentem zvolené téma je vysoce aktuální, a to, jak z pohledu slovenského, tak eského, k tomu též evropského, nebo ukazuje problémy a možná ešení více národnostních stát s r znou historickou zkušeností. Téma by jist mohlo mít i teoretický a praktický význam.

2. Hodnocení pojetí práce (systematika, logická stavba, použité metody, prameny)

3/5

Zd vodn ní bodového hodnocení:

Autor oponované práce si jako téma zvolil ústavní právní aspekty evoluce slovenského teritoria v jednotném eskoslovensku. P itom se ovšem nedrží striktní vytené matérie a v samotném textu je p edm t bádání ne zcela jednozna ný, výzkum je zam ován i se prolíná se sledováním vývoje (ne vždy p itom jen juristické regulace) vzájemných vztah slovenského a eského národa. S ohledem na skute nost, že se jedná o výstup studentské v decké a odborné innosti s omezeným rozsahem, by bylo logi t jší, kdyby si kol. Gebouský z celé rozsáhlé matérie, která je navíc již pom rn zevrubn zpracována, vybral jen ur itý asový úsek i segment problematiky a zpracoval ji d kladn ji.

To se však v zásad nestalo, což odráží i struktura práce, kdy systematika je omezena v podstat pouze na chronologické seazení stru ných nástin do problematiky v jednotlivých asových úsecích eskoslovenské historie. Po úvodu se tedy jednotlivé kapitoly postupn v nují cest Slovenska do spole ného státu (s. 5 – 6), postavení Slovenska v mezivále ném eskoslovensku (s. 6 a 7), autonomistické a separatistické tendence v letech 1918-38, kde se toho tená ovšem o legislativních návrzích mnoho nedo te, ale spíše jsou zmín ny politické postoje exponent pravicového slovenského nacionalismu (p i emž tvrzení, že hlavní rozdíl mezi SNS a HSLS byl v religiózní rovin je p eci jen jistým zjednodušením), období druhé republiky (str. 9 – 10), po kteréžto kapitole následuje hned rok 1945 – 1968 (s. 11 – 12), federalizace a kone n zánik státu. P itom by bylo vhodné aspo p ipomenout, že dle teorie kontinuity eskoslovensko nezaniklo a vypo ádat se s názory a návrhy na konstitucionální zakotvení Slovenska v rámci eskoslovenska v eskoslovenském národním výboru, esko-slovenské národní rad a také v pr b hu Slovenského národního povstání. Kone n velmi stru né zpracování rozsáhlého období prvních dvaceti t í let povále ného vývoje nereflektuje významné zm ny, k nimž v tomto období v rámci úpravy postavení Slovenska i jeho národních orgán došlo. Kdy zejména prohloubení dualismu právního ádu díky (ne)platnosti n kterých kapitol by jist mohl být zajímavým.

P i zpracování práce z eteln p evládá metoda ísté deskripce, nota bene (pravd podobn vzhledem k rozsahu práce) jdoucí po povrchu zp sobem nedosahujícím podrobnosti d l vysokoškolského u ebnicového charakteru, což by se u v decké práce stávat nem lo.

P estože autor v úvodu na s. 4 píše, že hodlá pracovat mimo jiné s „...klí ovými normami, archivními dokumenty, dobovými mediálními prameny“ apod. z stal jeho zám r pouze zbožným

páním a uvedené zdroje v práci nenalezneme. Většina zdrojů jsou buď internetové texty anebo literatura, často popularizačního i u odborného typu. Přitom ke každé z jednotlivých kapitol práce existují desítky monografií, článků i státní a nezávislé množství archiválií.

Ze zákonů, krom jiného chybí například na s. 12 ústavní zákon č. 77/1968 Sb. a též pro období před r. 1960 klíčový ústavní zákon č. 33/1956 Sb. je zmíněn jen jednou v textu (což je ovšem jen obraz celkového zpracování materiálu).

3. Hodnocení formální stránky práce (jazyková úroveň, přehlednost, grafická úprava a technické zvládnutí textu)

2/4

Zdvojnásobení bodového hodnocení:

Nejprve je třeba konstatovat, že pokud by se do celkového rozsahu zahrnul jen vlastní text práce, nesplnil by kol. Gebouský požadovaných 15 stran práce. Úvod se neobohatí (s. 4), úvodní stran nevhodně zahrnuje nejen vlastní text, ale rovněž titulní list, ústřední prohlášení, v textu práce najdeme několik elementárních gramatických chyb (například už v Obsahu na s. 3 se hovoří o „postavení Slovenska v První republice“, což by bylo podle Pravidel českého pravopisu přípustné pouze tehdy, kdyby autor uvedl označení v seznamu zkratk například jako označení pro Československo v letech 1918 – 1938). To mutatis mutandis platí i o pojmu „Sametová revoluce“. Technické a grafické zvládnutí textu odpovídá požadavkům na práci takového typu kladenou, autor by snad mohl použít doporučené zarovnání odstavců do bloku a zahajování kapitol na nové stránce.

U poznámek pod čarou by bylo vhodnější místo elektronických zdrojů odkázat na zdroje tištěné, zvláště když jsou snadno dostupné (příklad zde lze uvést odkaz kol. Gebouského na Martinskou deklaraci na s. 6 v poznámce č. 3, která je například v Komentovaných dokumentech Jána Grónského i jinde). Při odkazech na elektronické zdroje platí citací úzace, jež požaduje alespoň uvedení dne, kdy byl uvedený zdroj použit (má se totiž stát, že stránky budou zneprůstředkovány a tím citace nedohledatelná).

Některé zdroje pak nejsou identifikovatelné v textu. Například na s. 14 v poznámce č. 29 je uveden citát M. Macka.

4. Hodnocení obsahové (včetně připomínek k textu, konfrontace s jinými možnými názory, celkové zvládnutí tématu, zhodnocení závěrů práce, do jaké míry mohou být předmětem diskuse i ústní kole)

6/8

Zdvojnásobení bodového hodnocení:

Obsahově lze autorovi vytknout několik hypotéz, které vytýčil, aniž by se vypořádal s existujícími názory. Je poměrně známou notorií, že na rozdíl od konstatování autora, podle kterého „zrod i zánik Československa probíhal mírovou, ústavní a ...spontánní cestou.“ (s. 4), neprobíhal ani vznik společného státu, ani jeho zánik zdaleka tak idylicky. Co se vzniku týká, lze odkázat na to, že se jednalo fakticky o popření ústavnosti rakousko-uherské, ale naopak se jednalo o slovy Rudolfa von Jheringa a jeho díla Zweck im Recht o projev normativní síly skutečnosti (proto také T.G. Masaryk hovořil o „naší revoluci“). Také o mírovém způsobu vzniku lze hovořit jen relativně v poměru k jiným státům a lze upozornit jak na nutnost zásahu proti separatistům z tzv. českých a moravských provincií na území Rakouska nebo stoupencům Maarska na Podkarpatské Rusi, tak na ústřední konstituující se Československa v období lokálních konfliktů (například proti Polsku, proti maarské FSRR včetně Slovenské republiky) bez nichž by státní útvar mohl vypadat výrazně jinak. Nakonec i tvrdění v roce 1920 mezi sociálně demokratickou levicí a orgány státu. A co se rozbití Československa týká, spontánně se snad vyznačovala mezi politickými elitami, ale tehdejší opakované průzkumy ve veřejném mínění hovořily o tom, že si většina přeje zachování společného státu. Spontánní bylo naopak hnutí za referendum o rozpadu, které zorganizovalo

peti ní akci, pod níž b hem pár týdn podepsal v echách více než 1 milion ob an , na Slovensku více než 300 000.

V této souvislosti zní pon kud odvážn tvrzení i kol. Gebauského na s. 16 (op t neop ené o alespo základní zdroj údaje), že „*Ve velké ásti slovenského národa ovšem neexistovalo pojítka se spole ným státem*“, což pro ur ité úseky spole ných d jin zcela jist neplatí.

Dále na s. 7 práce použitý pojem „*my, národ eskoslovenský*“, nelze sám o sob považovat za projev centralismu, protože se nevztahuje k pozici Slovenska v unitárním stát , ale pozici slovenského národa (nadto je t eba upozornit, že samotní auto i této koncepce chápali „*eskoslovenský národ*“ jako politický, nikoliv etnický konstrukt a vytvo ili ho p vodn k posílení postavení slovenského národa jak vzhledem k zahrani í, tak zejména s ohledem k národnostním menšinám. Spíš by bylo na míst použít § 3 odst. 1 Ústavní listiny 1920. Do stejné kategorie pat í i argument jazykovým zákonem na téže stran .

Rovn ž konstatování kol. Gebouského na s. 8, že státní útvar Slovenské republiky rad byl „*posléze zlikvidován vracejícími se legioná i*“ není možné bez dalšího p ijmout, aniž by nebylo nutné doplnit, že by se tak nemohlo stát, kdyby se rumunským vojsk m nepoda ilo porazit Ma ary, protože, jak se ukázalo, byli legioná i p i boji proti dob e motivované a ádné armád nep ílíš úsp šní.

Uvedené p íkladné výtky, jež byly vybrány spíš jako vzorec slabin práce, než jako její jediné nedostatky oslabují jinak platný záv r o celkovém zvládnutí jejího tématu. Záv ry práce vy ené na s. 15 a 16, jsou spíše sd lením jednoho z možných názor o vztahu ech a Slovák než rozborem a analýzou vlastního výzkumu o právní úprav postavení Slovenska v rámci eskoslovenska, nicmén jist mohou posloužit p i diskuzi v ústním kole.

5. Stru n celkové hodnocení práce a celkový po et bod ¹

14/20

Záv re ný komentá :

I p es vhodnou volbu a aktuálnost tématu a také prokázané zaujetí pro zkoumanou problematiku a relativn slušné zvládnutí její formální i obsahové stránky je pot eba zd raznit, že oponovaná práce obsahuje n které zásadní formální, terminologické i obsahové chyby. Navíc je pro práci typické spíše deskripce, tj. získání teoretických, odborných i praktických poznatk , nikoliv však jejich zpracování a využití, což je u v decké práce nezbytné. Doplnit í pozm nit by bylo vhodné rovn ž využité zdroje.

Otázky k ústní obhajob :

1. Právní povaha a vliv uzav ených dohod (nap . Pittsburská, Cleavlendská) na právní úpravu a pozici Slovenska v eskoslovensku.

2. Zm ny v pozici slovenských orgán a jejich právní regulaci v letech 1945 – 1989.

V .....Praze..... dne .....2.6.2014.....

.....
JUDr. Ji í Šouša, Ph.D.

Oponent práce

¹ Celkový po et bod je sou tem bod ud lených v p edchozích ty ech kategoriích.

